NILS WAHL
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2015. július 8.[1]

C-346/13. sz. ügy

Ville de Mons
kontra
Base Company SA, korábban KPN Group Belgium SA,

(a Cour d'appel de Mons [Belgium] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások — Engedélyezési irányelv — 13. cikk — Létesítménytelepítési jogok díja — Hatály — Mobiltávközlés céljára szolgáló oszlopok és póznák tulajdonosai számára adófizetési kötelezettséget előíró önkormányzati szabályozás"

1. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem, amely a 2002/20/EK irányelv[2] Bíróság ítélkezési gyakorlata[3] alapján közvetlen hatállyal bíró 13. cikkének értelmezésére vonatkozik, rávilágít az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezésével kapcsolatos európai harmonizáció azon következményeit illetően fennálló kérdésekre, amelyek a tagállamoknak a közvetlen adóztatás terén fennálló hatáskörei gyakorlására vonatkoznak.

2. Ezt a kérelmet a Base Company SA társaság (korábban KPN Group Belgium SA, a továbbiakban: Base Company), a belga mobil távközlési piacon megtalálható három aktív szolgáltató egyike és Mons városa közötti azon jogvitában terjesztették elő, amelynek tárgyát az ezen vállalkozással szemben az e város területére telepített, mobiltávközlés céljára szolgáló oszlopokra és póznákra tekintettel kivetett adók képezik.

3. Ki kell emelni, hogy az ügy illeszkedik a bizonyos belga települési önkormányzatok és tartományok által – az alkotmányban rájuk ruházott pénzügyi autonómia[4] alapján – a mobiltelefon-szolgáltatókkal szemben kivetett adókkal kapcsolatos nagy számú jogvita[5] közé, és többek között annak meghatározására hív fel, hogy a Mobistar és Belgacom Mobile ítéletből (C-544/03 és C-545/03, EU:C:2005:518) eredő, a 97/13/EK irányelv[6] 11. cikkének értelmezésével kapcsolatos ítélkezési

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — Az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i európai parlamenti és tanácsi irányelv („Engedélyezési irányelv") (HL L 108., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 337. o.).

3 — Vodafone España és France Telecom España ítélet (C-55/11, C-57/11 és C-58/11, EU:C:2012:446, 39. pont).

4 — Meg kell jegyezni, hogy az uniós jogi rendelkezésekkel kapcsolatban fennálló jogvitákkal egyidejűleg a Cour constitutionnelle (belga alkotmánybíróság) előtt számos – jelenleg folyamatban lévő – keresetet terjesztettek elő a szóban forgó adók elfogadására hatáskörrel rendelkező hatóságok meghatározásával kapcsolatban. Azt is ki kell emelni, hogy ez a bíróság a 2011. december 15-i 189/2011. sz. ítéletében (*Moniteur belge*, 2012. március 7., 14181. o.) már határozott ezeknek az adóknak az alkotmánnyal való összeegyeztethetőségéről. Erre az ítélkezési gyakorlatra hivatkozott a Cour de cassation (belga semmitőszék) a 2012. március 30-án hozott ítéleteiben.

5 — – Ezt bizonyítja nemcsak a belga közigazgatási és rendes bíróságok által ebben a témában elfogadott számos határozat, hanem a Bíróság elé terjesztett ügyek, többek között a jelenleg folyamatban lévő Belgacom-ügy (C-454/13) és Belgacom-ügy (C-517/13) is.

6 — A távközlési szolgáltatások terén az általános felhatalmazásokra és az egyedi engedélyekre vonatkozó közös szabályozási keretről szóló, 1997. április 10-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 117., 15. o.).

gyakorlat alkalmazható-e a jelen ügyben. Az ügy általánosabban arra vezeti a Bíróságot, hogy bizonyos pontosításokat tegyen azzal a megközelítéssel kapcsolatban, amelyet az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtóival szemben kivetett pénzügyi terhek tekintetében alkalmazni szükséges.

I – **Jogi háttér**

A – *Az uniós jog*

4. A 97/13 irányelv közös szabályozási keretet hozott létre a távközlési szolgáltatási ágazatban biztosított általános felhatalmazásokra és egyedi engedélyekre vonatkozóan ezen ágazat liberalizálása és az új szolgáltatók piacra lépésének megkönnyítése érdekében. Az irányelv illeszkedett a távközlési szolgáltatások és infrastruktúrák 1998. január 1-jéig tervezett teljes liberalizációja érdekében hozott intézkedések keretébe.

5. Ebben az összefüggésben a 97/13 irányelv az engedélyek megadására irányuló eljárásokra és az azok tartalmára vonatkozó szabályokon kívül bizonyos szabályokat azon, az említett eljárásokhoz kapcsolódó pénzügyi terhekkel (díjakkal és illetékekkel) kapcsolatban is előírt, amelyeket a tagállamok a távközlési ágazat vállalkozásaival szemben vethettek ki.

6. A 97/13 irányelv „Az általános engedélyezési eljárásokban alkalmazandó díjak és illetékek” című 6. cikkének értelmében:

„Az egyetemes szolgáltatásnyújtáshoz való pénzügyi hozzájárulások sérelme nélkül, a mellékletnek megfelelően, a tagállamok biztosítják, hogy az engedélyezési eljárások részeként a vállalkozásokra kivetett díjak kizárólag az alkalmazandó általános felhatalmazások kiadása, kezelése, ellenőrzése és végrehajtása során felmerülő igazgatási költségek fedezetére szolgálnak. E díjakat megfelelő és kellően részletes formában nyilvánosságra kell hozni annak érdekében, hogy az információk könnyen hozzáférhetők legyenek.” [nem hivatalos fordítás]

7. Ami a 97/13 irányelv „Az egyedi engedélyekre alkalmazandó díjak és illetékek” című 11. cikkét illeti, az a következőkről rendelkezett:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy az engedélyezési eljárások részeként a vállalkozásokra kivetett díjak kizárólag az alkalmazandó egyedi engedélyek kiadása, kezelése, ellenőrzése és végrehajtása során felmerülő igazgatási költségek fedezetére szolgálnak. Az egyedi engedélyeket terhelő díjaknak arányosnak kell lenniük a szükséges munka mennyiségével, és azokat megfelelő és kellően részletes formában nyilvánosságra kell hozni annak érdekében, hogy az információk könnyen hozzáférhetők legyenek.

(2) Az (1) bekezdés ellenére, szűkös erőforrások esetében a tagállamok felhatalmazhatják a nemzeti szabályozó hatóságaikat, hogy díjat rójanak ki a célból, hogy figyelembe vegyék az ezen erőforrás optimális felhasználásának biztosítására vonatkozó igényt. Ezen díjak megkülönböztetéstől mentesek, és figyelembe veszik különösen az innovatív szolgáltatások és a verseny fejlődése előmozdításának szükségességét.” [nem hivatalos fordítás]

8. A 97/13 irányelvet a 2002/21/EK irányelv[7] 26. cikke hatályon kívül helyezte.

7 — Az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i európai parlamenti és tanácsi irányelv („Keretirányelv”) (HL L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.; a továbbiakban: keretirányelv).

9. A keretirányelv 2. cikke a következőket írja elő:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

[...]

e) »kapcsolódó eszközök«: azok az elektronikus hírközlő hálózathoz, illetve elektronikus hírközlési szolgáltatáshoz kapcsolódó eszközök, amelyek lehetővé teszik, illetve támogatják az adott hálózat, illetve szolgáltatás útján történő szolgáltatásnyújtást. Idetartoznak a feltételes hozzáférésű rendszerek és az elektronikus műsortájékoztatók;

[...]”

10. Az engedélyezési irányelv „Cél és hatály” című 1. cikke a következőket írja elő:

„(1) Ennek az irányelvnek a célja az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások belső piacának létrehozása az engedélyezési szabályok és feltételek harmonizációja és egyszerűsítése révén, e hálózatok és szolgáltatások nyújtásának a Közösség egészében való megkönnyítése érdekében.

(2) Ezt az irányelvet az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására vonatkozó engedélyekre kell alkalmazni.”

11. Az engedélyezési irányelv „A használati jogok és a létesítménytelepítési jogok díjai” című 13. cikkének szövege a következő:

„A tagállamok feljogosíthatják az illetékes hatóságot arra, hogy olyan díjakat vessen ki a rádiófrekvencia- vagy számhasználati jogokért, illetve az állami vagy magántulajdonú ingatlanokon, azok felett vagy alatt létesítmények telepítésére vonatkozó jogokért, amelyek tükrözik az ilyen erőforrások optimális felhasználásának biztosítására vonatkozó igényt. A tagállamok biztosítják, hogy az ilyen díjak tárgyilagos mérce szerint indokoltak, átláthatóak, megkülönböztetéstől mentesek és a céljukkal arányosak legyenek, és hogy megállapításuk a [keretirányelv] 8. cikkében szereplő célkitűzések figyelembevétele mellett történjen.”

B – *A belga jog*

12. 2007. március 5-én a monsi városi tanács elfogadta a mobiltávközlés céljára szolgáló oszlopok és póznák adóztatásáról szóló adórendeletet (a továbbiakban: adórendelet), amely a 2007-es és az azt követő adóévekre alkalmazandó.

13. Az adórendelet 1. cikke előírja, hogy az említett adó a „bizonyos méretű oszlopokra és póznákra vonatkozik, amelyek az adóév során fennálló önálló szerkezetek, és amelyek célja a mobil távközlési hálózat megfelelő működéséhez szükséges olyan különböző antennatípusok rögzítése, amelyek nem helyezhetők el fennálló helyeken (tető, templom...)”.

14. Az említett adórendelet 3. cikkének első bekezdése szerint „[a vitatott] adó alanya minden természetes vagy jogi személy, aki vagy amely [az ezen adórendelet] 1. cikkében megjelölt vagyontárgy tulajdonosa”.

15. Az adórendelet 4. cikke előírja, hogy az adó összege a mobiltávközlés céljára szolgáló oszloponként vagy póznánként 2500 euró.

II – **Az alapeljárás tényállása, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés és a Bíróság előtti eljárás**

16. A Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik, hogy a Base Company nyilvános távközlési szolgáltató, és ebben a minőségben mobiltávközlés céljára szolgáló antennákat rögzítő oszlophálózat tulajdonosa és üzemeltetője Mons városának területén.

17. Mons városának hatóságai az adórendelet értelmében az alapeljárás tárgyát képező adóval kapcsolatban a 2008-as adóévre vonatkozóan három adófizetési felhívást intéztek a Base Companyhoz összesen 7500 euró tekintetében. Ezen adófizetési felhívások ellen panaszt nyújtottak be a monsi városi képviselőtestülethez. Mivel ezt a panaszt elutasították, az adófizetési felhívások ellen keresetet nyújtottak be a tribunal de première instance de Monshoz (monsi elsőfokú bíróság, Belgium), amely megsemmisítette azokat.

18. Mons városa ezen ítélettel szemben fellebbezést nyújtott be a Cour d'appel de Monshoz, amely – mivel kétségei vannak az engedélyezési irányelv 13. cikkének az alapeljárásban történő alkalmazhatóságát illetően – úgy döntött, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„Ellentétes-e az [engedélyezési] irányelv 13. cikkével, ha a helyi önkormányzatok költségvetési vagy egyéb okokból adót vetnek ki a távközlési szolgáltatóknak a területükön mobiltávközlés céljára szolgáló oszlopok, póznák vagy antennák jelenlétében megnyilvánuló gazdasági tevékenységére?"

19. Írásbeli észrevételeket terjesztettek elő az alapeljárás felei, valamint az Európai Bizottság.

20. 2015. május 13-án tárgyalást tartottak, amelyen az alapeljárás felei, a belga kormány, valamint a Bizottság vett részt.

III – **Elemzés**

21. A kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy egy nemzeti hatóság által bevezetett, különösen a mobil távközlés céljára használt oszlopokra és póznákra kivetett adó az engedélyezési irányelv 13. cikkének hatálya alá tartozik-e, és amennyiben igen, egy ilyen adó ellentétes-e ezzel a cikkel.

22. Ezzel az első ránézésre egyszerű kérdéssel kapcsolatban jelentősen eltérő válaszokat javasoltak.

23. Mons városa, amelyet a belga kormány támogat, arra hivatkozik, hogy a szóban forgó adót az engedélyezési irányelv nem tilthatja. Többek között azt hangsúlyozza, hogy a Bíróság a Mobistar és Belgacom Mobile ítéletben (C-544/03 és C-545/03, EU:C:2005:518) a 97/13 irányelv 11. cikkének (2) bekezdésével kapcsolatban – amely rendelkezés szövege nagyon hasonló az engedélyezési irányelv 13. cikkének szövegéhez – már megállapította, hogy a távközlési hálózatok és szolgáltatások nyújtásának engedélyezésével kapcsolatos irányelvek nem alkalmazhatók az olyan adók tekintetében, amelyek esetében az adókötelezettséget keletkeztető tényállás nem egy engedély megadása. Egyebekben arra hivatkozik, hogy ez az adó valamennyi olyan személyt terheli, aki vagy amely meglévő helyeken nem elhelyezhető oszlop vagy pózna tulajdonosa, és hogy az egyáltalán nem kapcsolódik rádiófrekvencia-használati jog vagy létesítménytelepítési jog megadásához, amint azt az engedélyezési irányelv 13. cikke megkövetelné, és végeredményben az semmilyen szolgáltatásnak nem ellentételezése.

24. A Base Company azt állítja, hogy a vitatott adó, amely esetében az adókötelezettséget keletkeztető tényállás az ezen rendelkezés szerinti „létesítménynek” minősíthető infrastruktúráknak az elektronikus hírközlő hálózatokat és elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó szolgáltató által történő telepítése, az engedélyezési irányelv 13. cikkének hatálya alá tartozik. Ezenkívül arra hivatkozik, hogy ez az átalányadó, mivel többek között hátrányos megkülönböztetést valósít meg, aránytalan és objektíve nem igazolható, nem teljesíti az ezen rendelkezésben felsorolt kumulatív feltételeket.

25. A Bizottság álláspontja szerint azon kritérium tekintetében, amelyet úgy tűnik, hogy a Mobistar és Belgacom Mobile ítélet (C-544/03 és C-545/03, EU:C:2005:518) megfogalmaz, azaz arra vonatkozóan, hogy közvetlen kapcsolatnak kell fennállnia a szóban forgó adó és a valamely szolgáltató számára elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására vonatkozó engedély megadása között, az egyetlen lehetséges következtetés az, hogy a vitatott adó nem tartozik az engedélyezési irányelv 13. cikkének hatálya alá. A Bizottság mindazonáltal megjegyzi, hogy „sajnálja” ezt az ítéletet, és arra kéri a Bíróságot, hogy a jelen ügyben ellentétes megoldást kövessen. Úgy véli ugyanis, hogy a vitatott adót, amely a keretirányelv 2. cikkének e) pontja szerinti „kapcsolódó eszközökre” vonatkozik, valószínűleg azért vezették be, hogy azt az említett hálózatok és szolgáltatások nyújtásához szükséges szerkezetek telepítésének ellenértékeként fizessék meg, és következésképpen azokat az engedélyezési irányelv 13. cikke szerinti „díjnak” lehet minősíteni. Ez utóbbi következtetés elfogadása esetén a kérdést előterjesztő bíróság feladata lenne tehát megállapítani, hogy az ez utóbbi rendelkezés által előírt valamennyi feltétel teljesül-e.

26. Ahogyan azt a jelen indítvány bevezetőjében említettem, a jelen ügy jól szemlélteti az engedélyezési irányelv céljaiból eredő harmonizáció és egyes nemzeti hatóságok azon óhaja közötti, tagadhatatlanul fennálló feszültséget, hogy lényegében költségvetési okokból[8] fenntartsák annak lehetőségét, hogy bizonyos szolgáltatókat az általuk folytatott tevékenység, illetve egy meghatározott területen való jelenlétük alapján adóztassanak.

27. Mivel a Bírósághoz nem először fordulnak ezzel a kérdéssel, bizonyos pontokon tisztázni szükséges az ítélkezési gyakorlat legutóbbi megállapításait.

28. E tisztázásra álláspontom szerint két szempontból van szükség, amelyeket egymást követően fogok megvizsgálni: az első szempont – amelyet az előterjesztett kérdés közvetlenül nem említ, azonban kulcsfontosságú azon adók elemzése tekintetében, amelyek a távközlési szolgáltatásokat és hálózatokat nyújtókat terhelik – arra vonatkozik, hogy a tagállamok kivethetnek-e bizonyos díjakat az engedélyezési irányelv 13. cikkének hatályán kívül. A második szempont az annak megállapításához figyelembe veendő elemekről szól, hogy a szóban forgó díj az említett cikk hatálya alá tartozik-e, illetve hogy adott esetben megfelel-e az ezen rendelkezésben felsorolt valamennyi feltételnek.

A – *A tagállamok kivethetnek-e díjakat az engedélyezési irányelv hatályán kívül?*

29. Noha azt a kérdést, hogy a nemzeti hatóságok mennyiben vethetnek ki az engedélyezési irányelv 13. cikkének hatálya alá nem tartozó díjakat, a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem közvetlenül nem említi, meg kell állapítani, hogy azt a kérdést előterjesztő bíróság közvetetten vetette fel, ahogyan az a Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik.

8 — A helyi pénzügyi hatások áttekintése érdekében hivatkozom többek között a *Revue de fiscalité régionale et locale*-ban (2014/2., 93–106. o.) közzétett különböző tanulmányokra.

30. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kiderül ugyanis egyrészről, hogy a kérdést előterjesztő bíróság abból az alapfeltevésből indult ki, hogy a vitatott adó nem minősül sem az engedélyezési irányelv 13. cikke szerinti díjnak, sem pedig az ugyanezen irányelv 12. cikke szerinti igazgatási díjnak, másrészről pedig, hogy a kérdést előterjesztő bíróság azon ítélkezési gyakorlat relevanciájára és tartalmára kérdez rá, amely szerint „a tagállamok az irányelvben említetteken kívül nem vethetnek ki az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások biztosításáért egyéb díjakat és illetékeket”. [9]

31. Márpedig ezen első szempont tekintetében, annak ellenére, hogy az vitát váltott ki, többek között az Albacom és Infostrada ítéletben, [10] a 97/13 irányelv 11. cikkének értelmezésével kapcsolatban, álláspontom szerint a tagállamok kizárólag „az engedélyezési irányelv szerint” nem vethetnek ki az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások biztosításáért egyéb díjakat és illetékeket az ezen irányelvben említetteken kívül. [11]

32. Az EK 95. cikk (a jelenlegi EUMSZ 114. cikk) alapján elfogadott engedélyezési irányelv 13. cikke nem korlátozza teljes mértékben a tagállamok adószuverenitását, hanem csak azokra a díjakra vonatkozik, amelyek esetében az adókötelezettséget keletkeztető tényállás többé-kevésbé az általános engedélyezési eljáráshoz vagy a használati jogok megadásához kapcsolódik. Másképpen megfogalmazva, úgy tűnik, hogy az engedélyezési irányelv 13. cikke nem kimerítően rögzíti az elektronikus hírközlő szolgáltatókra kivethető díjak és illetékek felsorolását, hanem azokat foglalja magában, amelyeket „az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására vonatkozó engedélyekkel” összefüggésben lehet kivetni (lásd az engedélyezési irányelv 1. cikkének (2) bekezdését). A tagállamoknak csak akkor kell ezen irányelv rendelkezéseit tiszteletben tartaniuk, amikor az engedéllyel rendelkező mobiltávközlési szolgáltatók tekintetében pénzügyi terhek kivetéséről döntenek.

33. Két tényező támasztja alá e következtetésemet.

34. Mindenekelőtt, ez az értelmezés könnyen illeszkedik az engedélyezési irányelv 12. cikkében foglalt igazgatási díjakkal kapcsolatban egy kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás, [12] illetve egy előzetes döntéshozatali eljárás [13] során a Bíróság által meghatározott irányvonal továbbgondolásába.

35. Továbbá – és főként – számomra úgy tűnik, hogy ezt az irányvonalat a Bíróság nemrég megerősítette egy olyan előzetes döntéshozatal iránti eljárás során, amely pontosan az engedélyezési irányelv 13. cikkének értelmezésére vonatkozott két, elektronikus hírközlő hálózatot és elektronikus hírközlési szolgáltatást nyújtó szolgáltatóval szemben Antwerpen tartomány által kivetett adók tárgyában. A Belgacom és Mobistar ítéletben ugyanis a Bíróság megállapította, hogy az engedélyezési irányelv 13. cikke nem vonatkozik minden olyan díjra, amelynek az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások üzemeltetői alávethetők. Ahhoz, hogy erre a következtetésre jusson, a Bíróság az engedélyezési irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében és a 13. cikkében alkalmazott fogalmakra támaszkodott. [14]

9 — A kérdést előterjesztő bíróság utal a Vodafone España és France Telecom España ítéletre (C-55/11, C-57/11 és C-58/11, EU:C:2012:446, 28. pont), valamint az ebben az ítéletben szereplő, a Nuova società di telecomunicazioni ítéletre (C-339/04, EU:C:2006:490, 35 pont) és a Telefónica Móviles España ítéletre (C-85/10, EU:C:2011:141, 21. pont) való hivatkozásra.

10 — C-292/01 és C-293/01, EU:C:2003:480. Az ítélet 42. pontja értelmében „a 97/13/EK irányelv […] rendelkezései megtiltják a tagállamoknak, hogy a távközlési szolgáltatások területén egyedi engedéllyel rendelkező társaságokra kizárólag azért, mert ezen engedélyekkel rendelkeznek, az említett irányelvben engedélyezettektől eltérő és azokhoz hozzáadódó olyan pénzügyi terheket rójanak, mint amelyek az alapeljárás tárgyát képezik”.

11 — Vodafone España és France Telecom España ítélet (C-55/11, C-57/11 és C-58/11, EU:C:2012:446, 28. és 29. pont).

12 — Bizottság kontra Franciaország ítélet (C-485/11, EU:C:2013:427).

13 — Vodafone Malta és Mobisle Communications ítélet (C-71/12, EU:C:2013:431).

14 — C-256/13 és C-264/13, EU:C:2014:2149, 34. és 35. pont.

36. Összefoglalva, az engedélyezési irányelv a hírközlő hálózatok és hírközlési szolgáltatások *nyújtására* vonatkozó engedélyek tekintetében alkalmazandó. A tagállamok nem vethetnek ki ezen hálózatok és szolgáltatások nyújtására vonatkozóan az ezen irányelvben kifejezetten előírt díjaktól eltérő díjakat.

37. A tagállamok ugyanakkor bizonyos szabadsággal rendelkeznek a nem erre a hálózat- és szolgáltatásnyújtásra vonatkozó díjak megállapítása tekintetében. Szándékosan mondom, hogy „bizonyos”, mivel függetlenül attól, hogy az illetékes hatóság az adózás mely területén lép fel, minden esetben tiszteletben kell tartania az uniós jogból fakadó követelményeket. Ugyanis a bíróságnak még az engedélyezési irányelv 13. cikkének hatálya alá nem tartozó díjak esetében is minden esetben ellenőriznie kell, hogy azok nem veszélyeztethetik-e az engedélyezési irányelv tényleges érvényesülését többek között azáltal, hogy az új szolgáltatók piacra lépését akadályozzák, illetve, általánosabban a bíróságnak vizsgálnia kell, hogy azok nem sértik-e az uniós jog azon rendelkezéseit és elveit, amelyek garantálják az ágazat szolgáltatóinak letelepedési szabadságát és a velük való egyenlő bánásmódot.

38. Ezen pontosításokat követően rátérek arra a kérdésre, amelyet a kérdést előterjesztő bíróság kifejezetten a Bíróság elé terjesztett, és amely körül az alapügyben vita alakult ki, nevezetesen, hogy a vitatott adó az engedélyezési irányelv 13. cikkének hatálya alá tartozhat-e, és amennyiben igen, teljesíti-e az ezen rendelkezés által előírt feltételeket.

39. Először azon megállapítások bemutatásával foglalkozom, amelyek álláspontom szerint a Bíróság eddigi ítélkezési gyakorlatából levonhatók, annak érdekében, hogy ezt követően rátérjek a vitatott adóra.

B – *A Mobistar és Belgacom Mobile ítélettől a Belgacom és Mobistar ítéletig terjedő ítélkezési gyakorlatból eredő megállapítások: a felhatalmazás (vagy engedély) megadása mint az engedélyezési irányelv 13. cikke kizárólagos alkalmazási feltétele megkérdőjelezésének irányába történő elmozdulás*

40. Számomra úgy tűnik, hogy valamennyi fél egyetért abban, hogy a Mobistar és Belgacom Mobile ítélet (C-544/03 és C-545/03, EU:C:2005:518) alapjául szolgáló ügyek a jelen ügyhöz nagyon hasonló jogvitákból eredtek.

41. Emlékeztetek arra, hogy ezekben az egyesített ügyekben a belga települési önkormányzatok által a mobiltávközlés céljára szolgáló antennák, póznák és oszlopok tulajdonosainak adóztatásáról szóló adórendeletek megsemmisítését kérték.

42. Noha a 97/13 irányelv 11. cikkére az említett ügyekben csak járulékos jelleggel hivatkoztak a vita során [15] – mivel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések csak az EK 49. cikkre (a jelenlegi EUMSZ 56. cikk) és a 90/388/EGK irányelvre [16] vonatkoztak – a Bíróság mindazonáltal megjegyezte, hogy „a távközlési infrastruktúrára kivetett adó esetén az adókötelezettséget keletkeztető tényállás nem az engedély kibocsátása”, illetve hogy „[e]zért a tárgyalás során a Mobistar által hivatkozott 97/13 irányelv az alapügyre nem alkalmazandó”. [17]

43. Azzal, hogy a Bíróság így határozott, úgy tűnik, hogy „az engedély kibocsátását” a 97/13 irányelv hatálya alá tartozó, illetve annak hatálya alá nem tartozó díjak közötti különbségtételt lehetővé tevő meghatározó feltétellé tette.

15 — Lásd: Léger főtanácsnok Mobistar és Belgacom Mobile egyesített ügyekre vonatkozó indítványa (C-544/03 és C-545/03, EU:C:2005:203, 14. pont).

16 — Az 1996. január 16-i 96/2/EK bizottsági irányelvvel (HL L 20., 59. o.) módosított, a távközlési szolgáltatások piacain belüli versenyről szóló, 1990. június 28-i bizottsági irányelv (HL L 192., 10. o.).

17 — Mobistar és Belgacom Mobile ítélet (C-544/03 és C-545/03, EU:C:2005:518, 37. pont).

44. Ez a megállapítás egyáltalán nem egyedülálló, mivel úgy tűnik, hogy a Bíróság ezt követően megerősítette a különböző költségek és díjak tekintetében a fizetési kötelezettséget keletkeztető tényállás fontosságát, nevezetesen, hogy ez a tényállás valamely engedély megadásához kapcsolódik-e vagy sem, annak meghatározása szempontjából, hogy a költségek, illetve díjak az engedélyezési irányelv 12. és 13. cikkének hatálya alá tartoznak-e.

45. Ily módon a Bizottság kontra Franciaország ítélet [18] alapjául szolgáló ügyben, amely az elektronikus hírközlés piacán a végső felhasználók számára szolgáltatást nyújtó, általános felhatalmazással rendelkező szolgáltatókkal szemben kivetett kiegészítő adóra vonatkozott, a Bíróság megjegyezte, hogy egy olyan adó, amely esetében az adófizetési kötelezettséget keletkeztető tényállás nem az elektronikus hírközlési szolgáltatások piacára történő belépést lehetővé tevő általános engedélyezési eljáráshoz, hanem a szolgáltató azon tevékenységéhez kapcsolódik, amely elektronikus hírközlési szolgáltatásoknak a franciaországi végső felhasználók számára történő nyújtásából áll, nem tartozik az engedélyezési irányelv 12. cikkének hatálya alá.

46. Hasonlóképpen, a Bíróság a Vodafone Malta és Mobisle Communications ítéletben [19] rámutatott arra, hogy az engedélyezési irányelv 12. cikkével nem ellentétes egy olyan nemzeti szabályozás, amely egy olyan „jövedékinek” nevezett adót vet ki, amely azon szolgáltatókat terheli, akik mobiltelefon-szolgáltatásokat nyújtanak, és amely megfelel azon összeg bizonyos százalékának, melyet e szolgáltatások felhasználói fizetnek e szolgáltatóknak, feltéve, hogy ezen adó esetében az adófizetési kötelezettséget keletkeztető tényállás nem az elektronikus hírközlési szolgáltatások piacára való belépést lehetővé tevő általános engedélyezési eljáráshoz kapcsolódik, hanem a mobiltelefon-szolgáltatók által nyújtott szolgáltatások használatához, illetve hogy azt végül e szolgáltatások felhasználói viselik.

47. Mint azt már a jelen eljárás során hangsúlyozták, annak ellenére, hogy a 97/13 irányelv 11. cikke (2) bekezdésének szövege eltér az engedélyezési irányelv 13. cikkétől, mivel ez utóbbi tagadhatatlanul pontosabb az abban foglalt díjak tárgyát (a 13. cikk első mondata) és azon feltételeket illetően, amelyeknek a díjaknak meg kell felelniük (a 13. cikk második mondata), úgy tűnik, hogy az ezen két rendelkezés által követett célok azonosak.

48. Ezen rendelkezések célja ugyanis az, hogy megteremtsék a tagállamok számára, hogy bizonyos feltételek mellett díjakat vezessenek be, figyelembe véve a szűkös erőforrások optimális felhasználásának biztosítására vonatkozó igényt. Mindkét rendelkezés célja végső soron a versenynek, a belső piac fejlődésének, illetve az európai uniós polgárok érdekei támogatásának előmozdítása (lásd többek között a keretirányelv 8. cikkét).

49. Ebből következik, hogy *a priori* semmi nem teszi lehetővé a Mobistar és Belgacom Mobile ítéletben (C-544/03 és C-545/03, EU:C:2005:518, 37. pont) tett megállapításoktól való eltérést.

50. Ez azt jelenti, hogy egyedül az engedély megadásával kapcsolatos feltétel releváns annak meghatározása érdekében, hogy egy adó az engedélyezési irányelv 13. cikkének hatálya alá tartozik-e, vagy sem?

51. Álláspontom szerint nem, több ok miatt is.

52. Mindenekelőtt nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a Mobistar és Belgacom Mobile ítélet (C-544/03 és C-545/03, EU:C:2005:518) alapjául szolgáló ügyben a 97/13 irányelv alkalmazására csak másodlagos, járulékos jelleggel hivatkoztak. Erről tanúskodik a 97/13 irányelv alkalmazhatóságáról szóló bekezdés rövidsége.

18 — C-485/11, EU:C:2013:427, 31. és 34. pont.

19 — C-71/12, EU:C:2013:431, 24. és 25. pont.

53. Továbbá az engedélyezési irányelv 13. cikke, ahogyan az a szövegéből egyértelműen kiderül, a rádiófrekvencia- vagy számhasználati jogokra, illetve az állami vagy magántulajdonú ingatlanokon létesítmények telepítésére vonatkozó jogokra vonatkozó díjak kivetésének szabályaira vonatkozik. A Bíróság ebben a tekintetben kifejtette, hogy mivel a rádiófrekvencia-használati jogok odaítélési eljárására és az említett jogok meghosszabbítási eljárására ugyanannak a szabályozásnak kell vonatkoznia, az engedélyezési irányelv 13. cikkét mindkét eljárásra ugyanúgy kell alkalmazni. [20]

54. Ebből szükségszerűen következik, hogy azon kívül, hogy az adókötelezettséget keletkeztető esemény *közvetlenül* kapcsolódik-e egy felhatalmazás (vagy engedély) megadásához, azokkal a díjakkal is foglalkozni kell, amely esetében a díjfizetési kötelezettséget keletkeztető tényállás a rádiófrekvencia- vagy számhasználati jogok, illetve a tág értelemben vett létesítmények telepítésére vonatkozó jogok megadásához kapcsolódik. Nem tűnik helyénvalónak a Bíróság által a Mobistar és Belgacom Mobile ítéletben (C-544/03 és C-545/03, EU:C:2005:518) követett, láthatóan szűk értelmezést követő megoldás elfogadása. Álláspontom szerint, noha egy engedélynek vagy meghatározott jogoknak általános felhatalmazási eljárás keretében történő megadása vitathatatlanul elegendő feltétel az engedélyezési irányelv alkalmazhatóságának megállapításához, az nem tehető ezen alkalmazhatóság szükséges feltételévé.

55. Ilyen körülmények között számomra úgy tűnik, hogy az engedélyezési irányelv díjak tekintetében történő alkalmazásának feltételét pontosítani szükséges. Nem is annyira az a kérdés, hogy ezek a díjak közvetlenül kapcsolódnak-e egy engedély vagy felhatalmazás megadásához, hanem inkább annak meghatározása, hogy azok szükségszerűen illeszkednek-e valamely olyan engedélyezési eljárás keretébe, mint azok, amelyek ezen irányelv 13. cikkének szövegével összhangban a mobiltávközlési hálózat működéséhez szükséges létesítmények felállítására vonatkoznak.

C – *Az engedélyezési irányelvben foglalt elemzési keretnek az alapügyben történő alkalmazása*

56. Ahogyan azt Sharpston főtanácsnok a Vodafone España és France Telecom España ügyre vonatkozó indítványában kiemelte, annak vizsgálata, hogy valamely nemzeti díj megfelel-e az engedélyezési irányelvnek, ezen rendelkezés szövegének megfelelően, két szakaszból álló vizsgálatot igényel. [21]

57. Ezért annak megvizsgálását követően, hogy a vitatott adó az engedélyezési irányelv 13. cikkének hatálya alá tartozhat-e – számomra úgy tűnik, hogy ez a helyzet –, röviden rátérek arra a kérdésre, hogy teljesíti-e az ezen rendelkezés második mondatában foglalt feltételeket.

1. A vitatott adó az engedélyezési irányelv 13. cikkének hatálya alá tartozik-e?

58. Az alapügyben az engedélyezési irányelv 13. cikkében említett három díjkategória, nevezetesen a rádiófrekvencia-használati jogokért, a számhasználati jogokért, illetve az állami vagy magántulajdonú ingatlanokon, azok felett vagy alatt létesítmények telepítésére vonatkozó jogokért fizetendő díjak közül a kérdést előterjesztő bíróság csak az utóbbiakra hivatkozott.

59. Álláspontom szerint a létesítmények telepítésére vonatkozó jogokért fizetendő díjakat az engedélyezési irányelv alapján kell értelmezni. Annak meghatározása érdekében, hogy egy meghatározott adó az engedélyezési irányelv hatálya alá tartozik-e, annak *tárgyára* kell támaszkodni.

20 — Lásd: Belgacom és társai ítélet (C-375/11, EU:C:2013:185, 39. pont).

21 — C-55/11, C-57/11 és C-58/11, EU:C:2012:162, 47–49. és 73. pont.

60. Ebben a tekintetben a Bíróság emlékeztetett arra, hogy az engedélyezési irányelv 13. cikkében alkalmazott „létesítmények” szó az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtását lehetővé tévő tárgyi infrastruktúrára utal, a „telepíteni” szó pedig azoknak az érintett köz- vagy magántulajdonú ingatlanon történő fizikai elhelyezésére. [22]

61. Márpedig minden arra enged gondolni, hogy a vitatott adó az állami vagy magántulajdonú ingatlanokon, azok felett vagy alatt létesítmények telepítésére vonatkozó jogokért fizetendő és az engedélyezési irányelv 13. cikkének hatálya alá tartozó díj jellegzetességeit hordozza.

62. Mindenekelőtt ezt az adót kizárólag azon oszlopok vagy póznák elhelyezése miatt vetik ki, amelyek az adórendelet értelmében olyan szerkezetek, „amelyek célja a mobil távközlés megfelelő működéséhez szükséges […] különböző antennatípusok rögzítése”. Ezek az oszlopok és póznák vitathatatlanul olyan tárgyi infrastruktúrát jelentenek, amely lehetővé teszi az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtását. A vitatott adó tehát Mons város területén a *létesítménytelepítési* jogot sújtja, nem pedig – ahogyan az a Vodafone España és France Telecom España ítélet (C-55/11, C-57/11 és C-58/11, EU:C:2012:446) alapjául szolgáló ügyben történt – csak ezen létesítmények használatát.

63. Végül ezt az adót ezen létesítmények tulajdonosaira vetik ki, akik minden bizonnyal egyben az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások *nyújtói* is. Noha a szóban forgó adórendelet nem adóztatja ezen hálózatok és szolgáltatások üzemeltetőit ilyen minőségükben, ellenkező információk hiányában úgy tűnik, hogy csak a mobiltelefon-hálózatok, illetve mobiltelefon-szolgáltatások nyújtására felhatalmazással rendelkező szolgáltatók a tulajdonosai az azok megfelelő működéséhez szükséges, mobiltávközlés céljára szolgáló oszlopoknak és póznáknak.

64. Végül az alapügyben vitatott adót, annak ellenére, hogy azt költségvetési megfontolások indokolták, lehet olyan díjnak tekinteni, amelyet a szolgáltatóknak a nekik kínált azon lehetőség ellenértékeként kell megfizetniük, hogy állami vagy magántulajdonú ingatlanokon elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásához szükséges szerkezeteket telepítsenek, és amelynek célja *az erőforrások optimális használata*. Ezt az adót ugyanis, az adórendelet 1. cikke értelmében olyan szerkezetekre vetik ki, amelyek „*nem helyezhetők el fennálló helyeken* (tető, templom,…)”. [23] Ahogyan arra a Bizottság rámutatott, ez az adó tehát figyelembe veszi az oszlopok és póznák telepítésének az állami vagy magántulajdonú földek rendelkezésre állására gyakorolt hatását. A vitatott adót annak érdekében vezették be, hogy minden olyan létesítményt terheljen, amely állami vagy magántulajdonú területen található, és amely ezáltal csökkenti azok más célra vagy használatra történő rendelkezésre állását. A rendelkezésre álló földterületek optimális használatának biztosításáról van szó.

65. Ebben a tekintetben pontosítani kell, hogy nem releváns, hogy a tagállamok az ebből az adóból származó bevételeket milyen módon kívánják felhasználni. [24] Hasonlóképpen, az egyes adók bevezetése indokainak nem kell meghatározónak lenniük, mivel ez az engedélyezési irányelv hatékony érvényesülését veszélyeztetné. Ellenkező esetben félő lenne, hogy a tagállamok kibújhatnának az engedélyezési irányelvben foglalt szabályok alkalmazása alól az általuk követni kívánt költségvetési vagy környezetvédelmi célokra történő hivatkozással.

22 — Ebben az értelemben lásd: Belgacom és Mobistar ítélet (C-256/13 és C-264/13, EU:C:2014:2149, 33. pont), valamint Vodafone España és France Telecom España ítélet (C-55/11, C-57/11 és C-58/11, EU:C:2012:446, 32. pont).

23 — Kiemelés tőlem.

24 — A díjból származó bevételek felhasználásáról analógia útján lásd: Telefónica Móviles España ítélet (C-85/10, EU:C:2011:141, 25. pont).

66. Ilyen körülmények között úgy tűnik, hogy közvetlen kapcsolat áll fenn az engedélyezési irányelv szerinti létesítménytelepítési jog megadása és a vitatott adó között. Bár igaz az, hogy – ahogyan arra Mons városa is hivatkozott – ezen adó befizetése nem előfeltétele a távközlési szolgáltatások és hálózatok nyújtásának piacára történő belépésnek, azok a szolgáltatók, amelyek továbbra is használni kívánják azokat a létesítményeket, amelyeknek tulajdonosai a város területén, az említett adót évente kötelesek befizetni.

67. Következésképpen úgy tűnik, hogy a vitatott díj az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások azon nyújtóit terheli, amelyek az engedélyezési irányelv 13. cikkében biztosított jogok jogosultjai, és következésképpen ezen rendelkezés hatálya alá tartozik.

68. Ki kell emelni, hogy a vitatott adó eltérő jellegzetességeket mutat a Belgacom és Mobistar ítélet (C-256/13 és C-264/13, EU:C:2014:2149) alapjául szolgáló ügyben vitatott, Antwerpen tartomány által kivetett adóhoz képest.

69. Emlékeztetek arra, hogy annak megállapítása érdekében, hogy az említett ügyben szóban forgó adó nem tartozik az engedélyezési irányelv hatálya alá, a Bíróság rámutatott arra, hogy ez az adó minden belga, illetve külföldi jogi személyt terhel, amely Antwerpen tartomány területén olyan telepítési hellyel rendelkezik, amelyet ő használ, vagy amely az általa történő használatra van fenntartva, a telepítési hely jellegétől és ezen adóalanyok tevékenységétől függetlenül. Ennek az adónak az összege a telepített infrastruktúra által elfoglalt területtől függött. Ezen adó alanyai tehát nem csak az elektronikus hírközlő hálózatokat biztosító és elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók vagy az engedélyezési irányelv 13. cikkében említett kedvezményekben részesülő szolgáltatók voltak. [25]

70. Ugyanakkor a jelen ügyben szóban forgó önkormányzati adó nem általános jellegű adó annyiban, hogy az nem valamennyi olyan gazdasági szereplőt terhel, amely a társasági adó hatálya alá tartozik, és amely egy vagy több telepítési hellyel rendelkezik az önkormányzat területén, legyen szó akár a mobiltávközlés megfelelő működéséhez szükséges különböző antennatípusokat rögzítő oszlopokról vagy póznákról, vagy egyéb területekről, ahogyan azt Antwerpen tartomány adórendelete előírta.

71. A jelen ügyben szóban forgó adót ugyanis azért vetették ki, hogy figyelembe vegyék valamely terület egy részének valamely fél által esetleg a többi használó kárára történő elfoglalását. Másképpen fogalmazva, amennyiben megállapítást nyer, hogy a szóban forgó adó célja az érintett erőforrások optimális használatának biztosítása azáltal, hogy esetükben az ezen erőforrások értékét [26] kifejező megfelelő szintet állapít meg, úgy az az engedélyezési irányelv hatálya alá tartozhat.

72. Két utolsó pontosítást kell tenni azonban a Belgacom és Mobistar ügyben hozott ítélet (C-256/13 és C-264/13, EU:C:2014:2149) értelmezését illetően.

73. Először, annak meghatározása, hogy a szóban forgó adó az engedélyezési irányelv 13. cikkének hatálya alá tartozik-e vagy sem, nem korlátozódhat a jogalkotó, illetve a nemzeti szinten hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságok által a szóban forgó adó megnevezése érdekében alkalmazott kifejezések pusztán formális vizsgálatára. A nemzeti hatóságok számára ugyanis elegendő lenne egy adót az antwerpeni tartományi tanács által az említett ügyben vitatott adórendelet szövegében alkalmazottakhoz leginkább közel álló kifejezésekkel meghatározni annak érdekében, hogy az említett irányelv 13. cikkének hatálya alól kikerüljön, még akkor is, ha úgy tűnik, hogy konkrétan azon mobiltávközlésihálózat-szolgáltatók a szóban forgó adó kötelezettjei, amelyek a szolgáltatásnyújtásra engedéllyel rendelkeznek és létesítményeket kívánnak telepíteni tevékenységeik keretén belül.

25 — Belgacom és Mobistar ítélet (C-256/13 és C-264/13, EU:C:2014:2149, 36. pont).

26 — Erről lásd: Belgacom és társai ítélet (C-375/11, EU:C:2013:185, 51. pont).

74. Márpedig számomra úgy tűnik, hogy abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy a valamely adó megnevezése érdekében alkalmazott kifejezések általánossága ellenére ez az adó *in concreto* csak az elektronikus távközlési hálózatok és elektronikus távközlési szolgáltatások nyújtóit, illetve az engedélyezési irányelv 13. cikkében előírt jogok jogosultjait terheli, ezt az adót ezen rendelkezés hatálya alá tartozónak kell tekinteni.

75. Másodszor, abban az esetben, ha a Bíróság nem értene egyet azon következtetésemmel, amely szerint az alapeljárás tárgyát képező díjtípushoz hasonló díjak kivetése az engedélyezési irányelv 13. cikkének hatálya alá tartozik, meg kell még határozni, ahogyan azt korábban említettem (lásd a jelen indítvány 37. pontját), hogy egy ilyen díj nem veszélyeztetheti-e az engedélyezési irányelv tényleges érvényesülését, valamint az uniós jog rendelkezéseit és elveit.

76. Azt kell még meghatároznom, hogy az alapügyben vitatott adó mennyiben teljesíti az engedélyezési irányelv 13. cikkének második mondatában foglalt feltételeket.

2. A vitatott adó teljesíti-e az engedélyezési irányelv 13. cikkében foglalt feltételeket?

77. Abban az esetben, ha a Bíróság arra a következtetésre jutna, hogy a vitatott adó az engedélyezési irányelv 13. cikkének hatálya alá tartozik, és megállapítást nyer, hogy annak célja az, hogy „tükröz[ze] az […] erőforrások optimális felhasználásának biztosítására vonatkozó igényt”, a jelen ügy összes körülményére figyelemmel meg kell vizsgálni, hogy teljesíti-e egyfelől azt a feltételt, amely szerint a célja az kell, hogy legyen, hogy „tükröz[ze] az […] erőforrások optimális felhasználásának biztosítására vonatkozó igényt”, másfelől pedig azt a követelményt, hogy a díjaknak „indokolt[nak], átlátható[nak], megkülönböztetéstől mentes[nek] és a céljukkal arányos[n]ak” kell lenniük. Pontosítani szükséges, hogy kumulatív feltételekről van szó.

78. Bár ez a feladat egyértelműen a kérdést előterjesztő bíróságra hárul, néhány pontosítást szükséges tenni ezen követelmények jelentéséről.

79. Először, a vitatott adó kivetése által követett célt illetően, a kérdést előterjesztő bíróságnak kell meghatároznia először azt, hogy – az adórendelet által követett, tisztán költségvetési céltól függetlenül [27] – kellően figyelembe vették-e az erőforrások optimális felhasználásának biztosítására vonatkozó igényt.

80. Másodszor, azon jellegzetességeket illetően, amelyekkel a szóban forgó adónak rendelkeznie kell, mindenekelőtt meg kell vizsgálni a díj objektíve igazolható jellegét. Ezzel kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróság feladata ellenőrizni azt, hogy a díj összege összefügg-e a „szűkös erőforrás” használatának intenzitásával, valamint ezen használat jelenlegi és jövőbeni értékével. Ez az értékelés megköveteli az érintett piac gazdasági és technológiai helyzetének figyelembevételét. [28] Ebben a tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság feladata ellenőrizni azt, hogy az említett díj mértékét az erőforrások optimális használata biztosítása szükségességének olyan megfelelő paraméterek alapján állapítják-e meg, mint például az adott ingatlan vállalkozás általi használatának intenzitása, időtartama és értéke, vagy az ingatlan eltérő célra történő használatának lehetőségei. [29] Anélkül, hogy bele kívánnék avatkozni abba az értékelésbe, amelyet végeredményben az alapeljárásban alkalmazni fognak, számomra úgy tűnik, hogy nem végeztek ilyen vizsgálatot. Azt sem állították, hogy a vitatott, átalányjellegű adó összegét az erőforrások használatának intenzitásához, illetve ezen használat értékéhez kapcsolódó kritériumok alapján határozták volna meg.

27 — Az adórendelet indokolása ugyanis megjegyzi, hogy „helyre kell állítani az önkormányzat pénzügyi helyzetét”.

28 — Ebben az értelemben lásd: Belgacom és társai ítélet (C-375/11, EU:C:2013:185, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

29 — Sharpston főtanácsnok Vodafone España és France Telecom España ügyre vonatkozó indítványa (C-55/11, C-57/11 és C-58/11, EU:C:2012:162, 77. pont).

81. Végül a díj átláthatóságával kapcsolatban a nemzeti bíróság feladata megvizsgálni azt, hogy a díjat világosan, érthetően, egy hozzáférhető aktussal vetették-e ki. Ez a feltétel, amelyet egyébként nem vitattak, úgy tűnik, hogy a jelen ügyben teljesül.

82. Ezenkívül a vitatott díj arányos jellegét illetően a nemzeti bíróság feladata megvizsgálni azt, hogy a díjat megfelelő mértékben állapították-e meg a ritka erőforrások használata biztosításának szükségességére tekintettel. Itt ismét – anélkül, hogy előrevetíteném a kérdést előterjesztő bíróság által elvégezendő értékelést – félő, hogy a tisztán átalányjelleget figyelembe véve az adó arányos jellege hiányzik.

83. Végül ellenőrizni kell, hogy a díjat megkülönböztetésmentesen állapították-e meg, azaz hogy nem vezet-e hasonló helyzetek eltérő kezeléséhez. Így a kérdést előterjesztő bíróság feladata meghatározni, hogy azon elektronikus hírközlő hálózatokat és elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók, amelyek hasonló helyzetben vannak, azonos mértékű pénzügyi terhet kötelesek-e fizetni.

IV – **Végkövetkeztetések**

84. A fenti megállapításokra tekintettel javaslom, hogy a Bíróság a Cour d'appel de Mons által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre a következő választ adja:

Az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („Engedélyezési irányelv") 13. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az vonatkozik az olyan különleges díjra, amely esetében a díjfizetési kötelezettséget keletkeztető tényállás az ezen rendelkezés értelmében vett olyan létesítmények telepítése, mint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és az elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz szükséges oszlopok és póznák, valamint amelynek alanyai az említett szolgáltatások és hálózatok engedéllyel rendelkező üzemeltetői, amelyek ezen létesítmények tulajdonosai.

Az ilyen díjnak – annak érdekében, hogy megengedhető legyen – figyelembe kell vennie az erőforrások optimális felhasználásának biztosítására vonatkozó igényt, valamint objektíve igazolhatónak, megkülönböztetéstől mentesnek és arányosnak kell lennie. A nemzeti bíróság feladata megvizsgálni, hogy az adott ügy körülményei fényében és az elé terjesztett objektív elemekre figyelemmel ezek a feltételek teljesülnek-e.